
Finançar de forma justa i equitativa els centres educatius: com fer possible el finançament per fórmula a Catalunya

---

Anuari de l'Educació a Catalunya 2026

Xavier Chavarria, Marcel Pagès,
Laura Morató i Miquel Àngel Alegre

Finançar de forma justa i equitativa els centres educatius: com fer possible el finançament per fórmula a Catalunya

**Xavier Chavarría, Marcel Pagès,
Laura Morató i Miquel Àngel Alegre**

Finançar de forma justa i equitativa els centres educatius: com fer possible el finançament per fórmula a Catalunya

Xavier Chavarría, Marcel Pagès,
Laura Morató i Miquel Àngel Alegre

Xavier Chavarría. Especialista en avaluació educativa, amb una àmplia trajectòria com a inspector d'educació. Actualment, és docent a la UOC i a la UdA. Ha participat en projectes europeus sobre abandonament escolar i avaluació educativa, i ha publicat 20 llibres sobre el seu àmbit d'especialització.

Marcel Pagès. Investigador Ramón y Cajal a la Universitat de Barcelona. Especialitzat en sociologia de l'educació, governança escolar, política educativa i desigualtats. És membre de l'Institut de Recerca en Educació de la Universitat de Barcelona (IREUB), investigador del Grup de Recerca en Pensament Pedagògic i Social Contemporani (GREPPS) i col·laborador del grup de recerca GEPS (UAB).

Laura Morató. Sociòloga per la UB, amb especialització en estadística aplicada i anàlisi de dades. Coordina i dona suport a diversos projectes de la Fundació, des del disseny de continguts i l'anàlisi quantitativa fins a l'execució i els productes de difusió.

Miquel Àngel Alegre (dir.). Doctor en Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Com a cap de projectes de la fundació Equitat.org, és responsable d'iniciatives d'anàlisi, reflexió i mobilització d'una agenda de polítiques educatives en favor de l'equitat.

© Fundació Equitat.org, 2026
Girona, 34
08010 Barcelona
fundacio@equitat.org
www.equitat.org

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0), llevat que en algun material indiquem el contrari. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

Primera edició: juny de 2026

Autoria: Xavier Chavarría, Marcel Pagès, Laura Morató i Miquel Àngel Alegre

Edició: Bonal·letra Alcomprès
Cap de publicacions: Anna Sadurní
Cap de projectes: Miquel Àngel Alegre
Disseny de la coberta: Relevance
Maquetació: Mercè Montané

Impressió: Martín Arts Gràfiques (Barcelona)

Índex

1	Introducció: per què cal finançar d'una altra manera els centres educatius?	1
2	Què és el finançament per fórmula i com podria ajudar a adreçar alguns problemes del sistema educatiu	5
3	Una proposta de finançament per fórmula d'equitat per a Catalunya	7
	Els components de la fórmula	8
	Exemples d'aplicació, segons etapes, complexitat i titularitat	11
	Què caldria per aplicar un finançament per fórmula d'equitat a Catalunya: condicions de viabilitat	12
4	Proposta: posar el FxF a prova	25
	On podríem implementar la prova pilot?	25
	Implementació de la prova pilot: activitats, processos i avaluació	29
5	Tancament: el FxF i la lluita contra les desigualtats educatives	35
	Bibliografia	37

Annex 1	
La proposta de fórmula de l'equitat	38
Annex 2	
L'Acord de seguiment i millora: una eina per governar el FxF	42

Índex de taules

1.	Comparació internacional dels components d'assignació de finançament als centres	6
2.	Assignacions docents i monetàries, primària i secundària. Centres públics	11
3.	Assignacions docents i monetàries, primària i secundària. Centres concertats	12
4.	Dotacions docents i assignacions econòmiques amb un model de FxF a Catalunya	17
5.	Integració o complementarietat dels recursos actuals en el marc del FxF	19
6.	Opcions de tria dels territoris per a la prova pilot	26
7.	Exemplificació d'opcions municipals per a la prova pilot	28
8.	Components, costos i coeficients de ponderació	40
9.	Ràtio de dotacions docents segons complexitat, nivell educatiu i titularitat (C1)	41
10.	Assignacions econòmiques per a serveis i activitats complementàries (C2) i costos de funcionament (C3)	41
11.	Assignacions econòmiques per a personal i recursos de l'educació inclusiva (C4)	41
12.	Assignacions econòmiques per a personal i recursos d'equitat i suport (C5)	42

Índex de figures

1.	Desenvolupament de la prova pilot del FxF	30
----	---	----

Introducció: per què cal finançar d'una altra manera els centres educatius?

El sistema educatiu català pateix un clar infrafinançament públic. Després de les retallades en la inversió en educació a conseqüència de la crisi de 2008, des de 2014 la inversió en educació sobre el PIB a Catalunya va anar augmentant, passant del 3,63% al 4,31% del 2020, per disminuir fins al 4,09% el 2023. Amb les darreres dades disponibles, en termes comparatius, el 2022 seguim per sota de la mitjana espanyola, del 4,60%, i de la UE, del 4,66% i encara estem ben lluny del 6% que contemplava la LEC. A més, l'augment de la inversió els darrers anys ha coincidit amb un augment del 16,8% de l'alumnat català, del curs 2008-2009 al curs 2024-2025. Paral·lelament, per un efecte compensació de la baixa inversió pública, la despesa de les llars catalanes en educació és cada cop més elevada, amb una mitjana de 779 euros l'any 2024, només per darrere de Madrid, i a una distància considerable de la mitjana estatal, de 553 euros.

El gran gruix de la despesa pública en educació no universitària correspon als recursos que arriben als centres educatius, especialment en forma de personal docent i no docent, però també en infraestructures constructives i educatives, material pedagògic, assignacions econòmiques a projectes, etc.¹ La major part d'aquests recursos es distribueix entre els centres d'acord amb el nombre d'alumnes que tenen, i s'hi afegeixen algunes dotacions extraordinàries, molt limitades i principalment en recursos humans, per als centres de més complexitat.

No obstant això, aquesta sobredotació es troba clarament per sota de les necessitats dels centres educatius, especialment d'aquells que concentren un nombre més elevat d'alumnat desafavorit (Ferrer-Esteban *et al.*, 2025). De fet, el nombre de docents que s'assignen com a sobredotació per complexitat als centres públics representa menys del 5% del total del professorat (León i Albaigès, 2024). Paral·lelament, en els darrers anys la diversitat social de les aules catalanes ha viscut un important increment. Cal recordar que l'any 2025 un 36,5% dels menors d'edat catalans estan en situació de pobresa o exclusió social i que l'alumnat detectat com a NESE B, és a dir, amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques, ha arribat al 30,4% a primària i al 24,5% a l'ESO el curs 2024-2025.

L'alumnat que es troba en una pitjor situació econòmica parteix d'una posició educativa desavantatjada i acostuma a tenir més dificultats en el procés d'aprenentatge. Créixer en una llar i en un entorn socioeconòmicament vulnerables limita les condicions d'educabilitat d'infants i joves (Bonal i Tarabini, 2010), i això té conseqüències en els seus assoliments. Per exemple, l'alumnat pobre abandona els estudis en major mesura que l'alumnat de les llars benestants (abandona el 3,8% del quartil de renda més elevada davant del 25,3% del de menor renda, segons dades de l'ECV de 2025) i té pitjors resultats acadèmics. L'alumnat escolaritzat en centres

.....
1. Aquestes partides representen el 95,4% del pressupost executat del Departament d'Educació i Formació Professional l'any 2025.

amb alta concentració d'infants o joves en desavantatge social té puntuacions més baixes (per exemple, a les proves de competències bàsiques de 4t d'ESO l'any 2025, hi ha diferències de més de 10 punts en llengua catalana i castellana, de 13,4 en matemàtiques i de 12,6 en ciència). Per mirar d'igualar les condicions d'aquest alumnat amb les d'aquell que no està en situació de vulnerabilitat, cal desplegar un conjunt molt ampli d'estratègies socials i educatives que reforcin el vincle escolar, l'assoliment dels aprenentatges i el benestar dels estudiants en condicions de vulnerabilitat social. Si bé l'augment dels recursos directes per als centres que atenen aquest alumnat no és suficient, sí que és una condició necessària per activar els suports indispensables que millorarien les condicions d'educabilitat d'aquests infants i joves. Per això és imprescindible desplegar recursos educatius específics i assegurar més atenció i acompanyament durant la seva trajectòria en el si del sistema educatiu.

El sistema actual de finançament no només és insuficient per donar resposta a les necessitats existents, també té problemes organitzatius i de gestió en el funcionament del dia a dia als centres educatius. Els centres disposen de recursos inestables, la quantia dels quals no només varia en funció de les característiques dels centres (grandària, etapa i titularitat) i el pressupost, sinó que també varia en funció de l'oferta pública i privada disponible (programes, subvencions, donacions, etc.). Això augmenta la variabilitat dels recursos disponibles d'any en any i, per tant, minva la capacitat de planificació dels centres educatius i la possibilitat de mantenir projectes educatius de mirada llarga.

Parlem també de recursos que tot sovint no arriben amb la puntualitat i el format (per exemple, dotacions monetàries o de personal) que els centres necessitarien, cosa que provoca disfuncionalitats i obstaculitza la capacitat d'escoles i instituts d'executar el projecte educatiu.

Els principals perjudicats per l'actual sistema de finançament són els centres amb més dificultats socials i educatives i, per extensió, l'alumnat i les seves famílies. Aquests centres requereixen més recursos, i més

ajustats a les seves necessitats, per poder oferir un suport educatiu adequat a l'alumnat, i així compensar els desavantatges socials i educatius que pateixen. I, tanmateix, els centres més vulnerables no són els únics que es beneficiarien d'un sistema d'assignació que ajustés els recursos de forma àgil, transparent i progressiva a les necessitats i projectes d'escoles i instituts.

Si volem fer un pas endavant en els nivells de qualitat i equitat del sistema educatiu, cal incrementar el finançament que reben els centres educatius i alhora fer que el finançament es distribueixi de manera més equitativa entre aquests. Cal un nou model de repartiment dels recursos regit per criteris clars i estables, que els permeti planificar la seva activitat a curt i mitjà termini.

En aquest capítol exposem els principis que regeixen el finançament per fórmula, model àmpliament estès en l'àmbit internacional, i fem una proposta concreta d'aplicació per al cas català detallant els components bàsics que hauria de contemplar la fórmula. Ho complementem amb unes simulacions dels recursos que rebrien uns centres hipotètics amb unes característiques determinades. Posteriorment, identifiquem el que considerem que són les condicions necessàries per a la implementació d'aquest nou finançament dels centres.

Donada la rellevància d'un canvi en l'assignació de recursos com el que proposem, la part final d'aquest capítol discuteix la necessitat de dur a terme una prova pilot i el disseny que podria tenir aquesta.

Què és el finançament per fórmula i com podria ajudar a adreçar alguns problemes del sistema educatiu

El finançament per fórmula (FxF) és un model redistributiu i progressiu d'assignació de recursos als centres educatius que té en compte algunes de les seves característiques i particularitats. La majoria dels sistemes de FxF que existeixen al món incorporen un element d'equitat en el repartiment de recursos, de tal manera que si un centre té una concentració més elevada d'alumnes vulnerables rebrà més recursos que un centre que no en té.² Un dels objectius d'un finançament amb criteris d'equitat és que aquells centres que concentren alumnat socialment i educativament més vulnerable rebin més recursos (docents, professionals, materials, de formació, etc.) i d'aquesta manera puguin millorar les oportunitats educatives d'infants i joves.

A tall d'exemple, a la taula 1 es poden veure els components d'assignació de recursos per necessitats educatives específiques i per als costos estructurals i de funcionament operatiu dels centres a diversos països.

---

2. Vegeu, per exemple, l'informe d'Unicef *Equity-Based Budgeting in Education: School Funding Formula*, o *The Funding of School Education. Connecting Resources and Learning*, i *School Funding Formulas: Review of Main Characteristics and Impacts*, i el de l'UNESCO/IIIEP *Needs-based Resource Allocation in Education: Via Formula Funding of Schools*.

TAULA 1

Comparació internacional dels components d'assignació de finançament als centres

COMPONENTS D'ASSIGNACIÓ	Assignació bàsica per alumne amb consideració del nivell educatiu)	Anglaterra: nombre d'alumnes i cursos.
	Compensació per necessitats educatives específiques de centres o alumnes	<ul style="list-style-type: none"> • Països Baixos: indicadors d'estatus socioeconòmic (nivell educatiu de pare i mare o alumne nascut a l'estranger, no domini de la llengua vehicular, necessitats educatives especials). • Anglaterra: beques menjador. • Finlàndia: alumnes amb discapacitat. • Nova Zelanda: índex basat en dades censals: nivell educatiu, ocupació, ingressos, etnicitat, primera llengua
	Costos estructurals i de funcionament operatiu dels centres	<ul style="list-style-type: none"> • Anglaterra: segons nombre d'alumnes i ajustat per dimensions de l'escola, tipus d'edifici. • Austràlia (Victòria): escoles rurals, dimensió de l'escola, aïllament. • Finlàndia: densitat de població, escoles petites per municipi, illes

Font: elaboració pròpia a partir de Pagès i Alegre 2021.

El FxF, a banda de cercar una assignació més justa i fonamentada dels recursos, també pretén donar consistència i transparència al sistema de finançament, definint uns criteris públics i estables de repartiment dels recursos. Addicionalment, la fórmula d'assignació de recursos té en compte diferents característiques socials i educatives dels centres i el seu alumnat, cosa que permet definir un indicador més fi i gradual que l'establiment d'un nombre reduït de categories estanques d'escoles o instituts. D'aquesta manera, en facilita una assignació més progressiva i, per tant, menys estigmatitzant.

En resum, el finançament per fórmula permet passar d'un escenari de repartiment de recursos (ordinaris i extraordinaris) basat en la conjuntura i en la dispersió de fonts, a una planificació consolidada i integrada de finançament d'acord amb necessitats i projectes. A més, un model de finançament educatiu basat en la proposta del finançament per fórmula

reforça el rol de l'educació com una de les polítiques predistributives centrals, enteses com aquelles que busquen reconfigurar les institucions i les regles del sistema per generar resultats més equitatius i distribuir oportunitats de manera més justa abans que les desigualtats es consolidin (Malhotra i Vogel, 2025).

Una proposta de finançament per fórmula d'equitat per a Catalunya

La proposta de FxF que aquí presentem es basa en un model d'assignació sistemàtic i progressiu dels recursos adreçats als centres educatius en funció dels nivells de complexitat, l'entorn social i altres condicions d'escolarització. La seva orientació, basada en criteris de justícia social, és fortament redistributiva i persegueix la millora de l'equitat en l'assignació dels recursos humans i financers dels centres educatius que ofereixen ensenyaments obligatoris. La referència bàsica d'aquest exercici la trobem en una proposta prèvia de desenvolupament del model elaborada per Marcel Pagès i Miquel Àngel Alegre (2021), i té un dels principals punts de recolzament en les dades i recomanacions incloses en els darrers informes del Síndic de Greuges (2020, sobre el cost de la plaça escolar; 2022, sobre les dotacions docents en centres d'alta complexitat).

En la nostra proposta, un finançament per fórmula d'equitat a Catalunya inclou dos procediments de càlcul, un per assignar dotacions docents als centres de manera justa i equitativa i un altre per fer el mateix amb els recursos de caràcter financer.

- **El càlcul de dotacions** docents té en compte la grandària del centre i el nivell educatiu que imparteix i es pondera segons la complexitat del mateix i altres coeficients de vulnerabilitat educativa i ruralitat. D'aquesta manera, definim la fórmula per a l'assignació de dotacions docents segons el nombre d'unitats del centre —és a dir, del nombre de grups d'alumnes que escolaritza— i una ràtio

de docents per a cada una, assignada d'acord amb les categories de complexitat, el nivell educatiu i la titularitat.

- **La distribució de recursos monetaris** s'adreça a cobrir les despeses associades als serveis educatius i activitats complementàries, al funcionament del centre i al personal d'atenció educativa que pugui requerir. Aquestes despeses es ponderen per grandària i complexitat, i són estimades segons el nivell educatiu i la titularitat.

La **modulació per nivell i titularitat** respon al fet que, en funció del nivell educatiu (primària o secundària), hi ha diferències en la dotació de professorat als centres, en l'horari lectiu de l'alumnat i també en les condicions laborals del professorat. Respecte a la titularitat, el cost de la plaça escolar varia perquè, a igualtat d'hores lectives disponibles, hi ha diferents condicions laborals del personal docent (hores de docència, salari, etc.).

El sistema de FxF cobreix el conjunt del finançament corrent de tots els **centres públics i concertats** del sistema educatiu català, en les etapes universals i/o obligatòries: segon cicle d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria.

Els components de la fórmula

Entenem que un sistema de finançament més equitatiu és aquell que assigna els recursos valorant de la manera més clara i precisa possible les condicions dels centres educatius a partir de les necessitats del seu alumnat i el seu context social i territorial. A fi d'assegurar aquest principi general, la fórmula s'articula en cinc components de despesa (quant als principals costos d'escolarització), ponderant-los segons un conjunt de coeficients referits a les necessitats socioeducatives (la categoria de complexitat dels centres, el nombre d'alumnat NESE, el nombre d'alumnat amb baix nivell d'assoliment i l'índex socioeconòmic territorial), així com les condicions d'escolarització (unitats, alumnat, nivell educatiu, titularitat i ruralitat). D'aquesta manera, el sistema

d'assignació pretén definir una distribució dels recursos escolars segons les necessitats i condicions dels centres educatius en diversos contextos socials, educatius i territorials.

A diferència de la primera proposta de desplegament del FxF (2021), en aquest nou model proposem dividir el sistema d'assignació en dos càlculs diferents, a fi de simplificar i millorar-ne l'adequació. D'aquesta manera, especifiquem un càlcul per a l'assignació de dotacions docents (component 1) i un altre d'econòmic per als recursos associats als serveis educatius (component 2), a les despeses bàsiques de funcionament (component 3) i als costos de personal d'atenció educativa (components 4 i 5).

A continuació es resumeixen els diversos components, la descripció dels conceptes que inclouen, els costos associats i les ponderacions aplicades en els càlculs:

- **Component 1: dotacions docents.** Inclou les dotacions docents corrents i per a la millora de resultats en els centres amb pitjor rendiment. El nombre de dotacions es calcula tenint en compte les ràtios reals de docents per unitat segons nivell educatiu (infantil i primària o ESO) i titularitat, i l'estimació d'aquestes ràtios d'acord amb la categoria de complexitat dels centres. L'assignació es pondera a l'alça en el cas dels centres de menor rendiment en les proves de competències bàsiques i ubicats en zones rurals.
- **Component 2: activitats extracurriculars, serveis complementaris, material escolar i sortides.** Aquest tipus de despesa acostuma a estar coberta parcialment o de manera majoritària per les contribucions familiars, a través de les AFA o les quotes escolars, cosa que la converteix en una font important de desigualtat educativa entre centres i alumnes. Per això, aquest component de despesa associat a la fórmula tendeix a la cobertura del cost real de les activitats esmentades, corregit segons nivell educatiu i ponderat per la grandària del centre (nombre d'alumnes), i per la complexitat i la ruralitat si correspon.

- **Component 3: necessitats del lloc escolar.** Inclou el manteniment dels equipaments i la infraestructura escolar, els subministraments o el PAS i la consergeria, entre d'altres. Per calcular l'import d'aquesta assignació s'estimen els costos reals de funcionament del centre segons nivell educatiu, grandària (nombre d'unitats) i, de nou, complexitat, ja que la qualitat, el manteniment i la millora de les infraestructures escolars estan molt sovint associades a les aportacions de les famílies.
- **Component 4: educació inclusiva.** En aquest component, la ponderació ve donada, no per la complexitat dels centres, sinó pel nombre d'alumnes amb dictamen NESE de tipus A³. Es vol garantir l'estabilitat de dispositius d'inclusió contemplats al Decret 150/2017, per la qual cosa es considera el pressupost real assignat pel Departament a personal d'atenció educativa (PAE) i docent destinat a garantir mesures de suport intensiu, com ara les aules integrals de suport (AIS) i els suports intensius d'educació inclusiva (SIEI). El càlcul d'aquest component parteix del cost real d'aquests serveis segons nivell educatiu i titularitat.
- **Component 5: millora de l'equitat.** En aquest cas, l'objectiu és prioritzar recursos en aquells centres que tenen una proporció més elevada d'alumnat desavantatjat per raons socioeconòmiques (alumnat NESE de tipus B).⁴ Aquest component cobreix els costos associats als professionals d'acollida i de l'àmbit social (TIS, educadors socials, tutors d'acollida, entre d'altres) destinat a la millora de l'equitat i el suport educatiu en els centres d'alta i molt alta complexitat, d'acord amb el pressupost designat pel Departament a aquests recursos. L'assignació es corregeix segons nivell educatiu, grandària del centre (nombre d'alumnes) i característiques socioeconòmiques de l'entorn.

.....

3. Aquesta etiqueta (NESE A) fa referència a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades d'una discapacitat o d'un trastorn greu del desenvolupament o de conducta, motiu pel qual requereix suports educatius més intensos i sovint adaptacions curriculars.

4. Aquesta etiqueta (NESE B) fa referència a l'alumnat en situacions familiars, socials, culturals o econòmiques de desavantatge social que interfereixen en l'adquisició d'aprenentatges. Per aquesta raó requereixen recursos addicionals per garantir-ne el benestar i desenvolupament òptim en el sistema educatiu.

L'objectiu en l'especificació de cada component és determinar les dotacions de personal o els costos monetaris, segons el cas, considerant característiques bàsiques del conjunt de centres, així com condicionants socials específics que intercedeixen en la millora educativa d'alguns d'aquests. En l'Annex 1 es poden consultar els coeficients utilitzats en les ponderacions de cada component, així com la notació algebraica dels càlculs.

Exemples d'aplicació, segons etapes, complexitat i titularitat

A continuació, a les taules 2 i 3, presentem una simulació dels recursos que podrien rebre diferents tipus de centres educatius, segons titularitat, etapa educativa i nivell de complexitat. Donat que la proposta pivota sobre la cerca de més equitat en la distribució dels recursos, són els centres amb complexitat més elevada els que es veurien més beneficiats per l'aplicació del FxF. Tot i això, cap centre educatiu rebria menys recursos dels que rep actualment.

TAULA 2

Assignacions docents i monetàries, primària i secundària. Centres públics

TITULARITAT	Pública			
NIVELL EDUCATIU	Primària		ESO	
COMPLEXITAT	Molt alta	Mitjana baixa	Molt alta	Mitjana baixa
Unitats	12	12	12	12
Alumnes	247	247	341	341
Resultats (quartil CB)	1	3	1	3
Alumnat NESE A	17	12	24	17
IST (quartil)	1	3	1	3
Ruralitat	No	No	No	No
Dotacions docents	29,4	20,0	54,6	42,2
Assignacions econòmiques (€) (per alumne)	1.008.643 4.084	599.512 2.427	1.059.675 3.108	568.236 1.666

Font: elaboració pròpia.

TAULA 3

Assignacions docents i monetàries, primària i secundària. Centres concertats

TITULARITAT	Pública			
NIVELL EDUCATIU	Primària		ESO	
COMPLEXITAT	Molt alta	Mitjana baixa	Molt alta	Mitjana baixa
Unitats	12	12	12	12
Alumnes	247	247	341	341
Resultats (quartil CB)	1	3	1	3
Alumnat NESE A	17	12	24	17
IST (quartil)	1	3	1	3
Ruralitat	No	No	No	No
Dotacions docents	28,8	19,9	55,0	32,2
Assignacions econòmiques (€) (per alumne)	1.042.188 4.219	623.191 2.523	1.049.343 3.077	560.917 1.645

Font: elaboració pròpia.

Què caldria per aplicar un finançament per fórmula d'equitat a Catalunya: condicions de viabilitat

Més enllà de l'adequació dels components de la fórmula presentada més amunt, en aquest apartat explorem les condicions necessàries per al desplegament d'un finançament basat en un càlcul que segueixi els principis mencionats: equitat, assignant recursos als centres d'acord amb les seves necessitats; consistència, planificant el repartiment de recursos de manera estable, consolidada i integrada; i transparència, partint d'uns criteris públics, consensuats i estables de repartiment dels recursos.

Conscients de la dificultat que suposaria, per al sistema educatiu català, fer un canvi tan important com el que es proposa en el model d'assignació de recursos, volem abordar alguns requisits que caldria que el sistema educatiu garantís per poder desplegar un finançament per fórmula de manera eficaç. N'hem identificat sis que considerem bàsics i que tenen a veure amb:

- La **informació** necessària per fer els càlculs i les assignacions, com cal sistematitzar-la i actualitzar-la per assegurar la sostenibilitat i eficiència del sistema.
- Les **condicions pressupostàries** segons diferents dissenys possibles de distribució de recursos i la disponibilitat pressupostària assumible i desitjable per poder implantar el nou model.
- La **integració** del FxF amb altres recursos ja existents, per tal de definir quins d'ells poden quedar subsumits dins el mateix model i en quina mesura.
- Les **condicions institucionals i de corresponsabilitat** necessàries, tot clarificant els mecanismes i instruments de regulació, així com els compromisos i les responsabilitats de les parts implicades.
- Les **capacitats tècniques** necessàries que han de tenir els actors involucrats en el disseny i execució del nou model de finançament, així com el suport i acompanyament que han de rebre, especialment d'inspecció.
- **Condicions d'avaluació**, que garanteixin la monitorització del model en els seus objectius clau, el coneixement dels seus impactes i l'aprenentatge constant de cara a la millora del sistema.

A continuació es desenvolupa amb més detall aquest grup de condicions, especificant les necessitats associades i algunes possibles solucions que anticipem.

Condicions d'informació

Una qüestió prioritària a l'hora de desenvolupar un model de FxF és l'accés i la sistematització d'un conjunt de dades i registres sobre el sistema educatiu català. Aquestes dades són necessàries per nodrir els diferents components de la fórmula i fan referència a diversos àmbits, inclosos el centre educatiu, l'entorn, les característiques de l'alumnat i el professorat.

D'una banda, hi ha tota una sèrie de **dades bàsiques de cada centre** de les quals cal disposar: etapes educatives que imparteix, titularitat, nombre

d'unitats, nombre d'alumnes per etapa i nivell, nombre d'alumnes per tipus (ordinari, NESE A, NESCD, NESE A i NESCD) i percentatge d'alumnat en el nivell baix d'assoliment a les proves de competències bàsiques.

De l'altra, cal disposar de totes les dades necessàries per al càlcul de cada component de la fórmula. El Departament d'Educació ja en disposa de la major part, tot i que caldrà assegurar el nivell de desagregació adequat. Altres, caldrà aconseguir-les dels mateixos centres educatius. Més específicament:

Component 1: dotacions docents

- Dotació de personal docent, per etapa educativa (primària i secundària) i per titularitat (sector públic i sector concertat), actualitzades anualment.
- Nombre d'alumnat amb nivell baix d'assoliment a les proves de competències bàsiques per centre i etapa educativa (6è de primària i 4t d'ESO).

Component 2: activitats extracurriculars, serveis complementaris, material escolar i sortides

- Costos de les activitats escolars complementàries, de caràcter lectiu, desenvolupades tant dins com fora del centre, per centre, etapa i titularitat.
- Costos del material escolar i els llibres de text a càrrec de les famílies, per centre, etapa i titularitat.
- Costos dels ajuts individuals per a llibres de text i material didàctic i informàtic, així com de les beques menjador del Departament d'Educació.
- Costos de les subvencions per al finançament addicional als centres privats, que presten serveis en el marc del Servei d'Educació de Catalunya, en entorns de característiques socioeconòmiques desfavorides.
- Costos associats a l'increment de plantilla en centres públics per la sisena hora segons etapa i complexitat.

Component 3: funcionament de centres

Costos de funcionament del centre segons etapa i titularitat, referents a:

- Personal d'administració i serveis (PAS).
- Comunicació (internet, telefonia, correspondència i altres).
- Informàtica (equips, dispositius, plataformes, programari i llicències).
- Subministraments.
- Manteniment i neteja.
- Material per a activitats docents.
- Mobiliari i equipaments dels espais tant docents com no docents.
- Millora estructural de les instal·lacions escolars.
- Despeses de gestió (impostos, comissions bancàries, taxes i assegurances, etc.).
- Situació de ruralitat del centre.

Component 4: educació inclusiva

- Dotació de personal docent dedicat a l'educació inclusiva per etapa i titularitat: orientadors, mestres d'educació especial i mestres d'audició i llenguatge.
- Dotació de personal d'atenció educativa (PAE) per etapa i titularitat: educadors d'educació especial en centres públics, auxiliars d'educació especial i tècnics d'integració social.
- Dotació de personal per a suport intensiu d'escolarització inclusiva (SIEI) i per a suport intensiu d'audició i llenguatge (SIAL) per etapa i centre, i cost total.
- Dotació de personal per a les aules integrals de suport (AIS) per etapa i centre, i cost total.
- Nombre d'alumnat NESE A per etapa i centre.
- Situació de ruralitat del centre.
- Índex Socioeconòmic Territorial (IST) de l'entorn del centre.

Component 5: millora de l'equitat

- Dotació de personal docent i no docent dedicat a l'alumnat amb més dificultats d'aprenentatge per etapa i titularitat.

- Dotació de personal per entorn desafavorit (TIS, educadors socials, tutors d'acollida, etc.).
- Nombre d'alumnat NESE B i C per etapa i centre.

Les fonts que cal consultar són el Departament d'Educació, per a les dades sobre personal docent i no docent, costos de les activitats educatives, materials, ajuts i subvencions i funcionament dels centres; l'IDESCAT, per a l'Índex socioeconòmic territorial (IST); i l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació (abans Consell Superior d'Avaluació), per als resultats de les proves de competències bàsiques i els nivells de complexitat dels centres.

Condicions pressupostàries

A les taules 2 i 3 hem presentat les simulacions de finançament d'uns hipotètics centres amb diferents característiques. La següent taula consisteix en una simulació del que podria suposar en termes pressupostaris la implementació del FxF, en termes agregats.

L'impacte total de l'aplicació d'un model de FxF en què cap centre rep menys recursos que actualment es tradueix en 2.175 docents més i una inversió de 115,4 milions d'euros addicionals.

TAULA 4 Dotacions docents i assignacions econòmiques amb un model de FxF a Catalunya

	DOCENTS				ASSIGNACIONS ECONÒMIQUES (€)			
	Sense FxF	Amb FxF	Dif.	(monetaritzat) (€)	Sense FxF	Amb FxF	Dif.	
PÚBLIC	Infantil i primària	37.904	39.064	1.160	66.340.093	1.104.390.730	1.185.355.753	80.965.023
	ESO	31.128	31.983	855	56.836.720	445.199.096	473.239.699	28.040.603
	Total	69.032	71.046	2.015	123.176.813	1.549.589.826	1.658.595.452	109.005.626
CONCERTAT	Infantil i primària	16.256	16.327	70	3.835.655	500.456.638	505.300.384	4.843.746
	ESO	11.549	11.637	88	5.403.837	191.336.016	192.893.089	1.557.073
	Total	27.805	27.964	159	9.239.492	691.792.654	698.193.473	6.400.819
Total	96.837	99.010	2.174	132.416.305	2.241.382.480	2.356.788.925	115.406.445	

Font: elaboració pròpia.

Condicions d'integració dels recursos

El FxF comporta la redistribució de bona part del pressupost que el Departament d'Educació destina als centres educatius. Per tant, posar en marxa el FxF suposa endreçar i reorganitzar el mapa de recursos que actualment financen els centres educatius, especialment, aquelles partides que es destinen a sobredotar els centres educatius i els alumnes més vulnerables: ajuts per a activitats no lectives, recursos extraordinaris als centres en àmbits específics (digital, socioemocional, orientació, etc.), «motxilles econòmiques» per a alumnes amb necessitats educatives específiques previstes al Decret d'admissió 11/2021, recursos econòmics i professionals contemplats en el PMOE, etc.

Així, l'entrada en escena del FxF ha de permetre organitzar el conjunt del mapa d'instruments financers dels centres educatius, definint els criteris de substitució o complementarietat entre uns i altres, a més de possibilitar una gestió i una justificació més àgils i simplifcades de la utilització i els resultats.

Per definir l'articulació del mapa d'instruments de finançament amb l'entrada en funcionament del FxF, caldrà tenir en compte tres criteris bàsics, que determinaran si el recurs en qüestió (personal, serveis, material, beques, PMOE, etc.) hauria de quedar absorbit o no pel nou mecanisme de FxF:

1. **Font del recurs:** si la font original del recurs és el mateix Departament d'Educació, el recurs tendirà a quedar absorbit pel FxF.
2. **Objectiu del recurs:** si l'objectiu del recurs és el mateix que el del FxF, tendirà a quedar absorbit pel FxF.
3. **Naturalesa del recurs:** si el recurs és líquid (monetari), serà més fàcil compatibilitzar-lo amb el FxF.

Segons aquests criteris, els recursos o instruments següents quedarien d'aquesta manera:

TAULA 5

Integració o complementarietat dels recursos actuals en el marc del FxF

RECURSOS ACTUALS DELS CENTRES EDUCATIUS	INTEGRACIÓ EN EL FxF?
Personal	
Docents	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 1. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada.
Personal administratiu	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 3. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada.
Personal especialitzat	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en els Components 1, 4, 5 i 6. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada i més alumnat NESE.
Alumnat en pràctiques	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Voluntariat (més o menys regulat): a través de fundacions, projectes locals, etc.	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Personal d'entitats de l'entorn	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Gestió de serveis	
Servei de menjador i transport	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Servei d'extraescolars i acollida i altres serveis d'horari no lectiu	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Diversitat de formats	
Sisena hora en centres públics d'elevada complexitat	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en els Components 1, 2, 4, 5 i 6. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada.
Programes de formació docent als centres educatius	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Programes i convocatòries d'altres àrees de la Generalitat	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Programes d'altres administracions: subvencions de l'administració local	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Altres recursos o programes de proveïdors públics o amb finalitats públiques	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Recursos o programes d'entitats i fundacions	No, aquest recurs no forma part del FxF.

RECURSOS ACTUALS DELS CENTRES EDUCATIUS	INTEGRACIÓ EN EL FxF?
Líquid (o part de líquid)	
Dotació econòmica anual bàsica per a la gestió del centre (pública) i mòdul (concertada)	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 3. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada.
Dotació per material socialitzable (pública) i dotació per a centres privats amb un 10% o més d'alumnat vulnerable	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 2. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada.
PMOE: pla de millora de les oportunitats educatives	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en els Components 2, 4, 5 i 6. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada i més alumnat NESE.
«Motxilles econòmiques» per a l'alumnat NESE B	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 2.
Subvencions per al finançament addicional de centres concertats en entorns vulnerables	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 5, per als centres de complexitat més elevada.
Quotes i aportacions de les AFA	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 2. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada.
Beques MEC: beques de reforç educatiu o d'educació psicològica per a l'ESO.	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Ajuts per a colònies o sortides	Sí. L'aplicació de la fórmula inclou l'assignació d'aquest recurs en el Component 2. Amb sobredotació per als centres de complexitat més elevada.
Ajuts per a transport i menjador	No, aquest recurs no forma part del FxF.
Beques d'entitats privades	No, aquest recurs no forma part del FxF.

Font: elaboració pròpia.

Com es pot veure, amb l'entrada en escena del FxF, el llistat actual de recursos a disposició dels centres educatius se simplifica. En concret, 11 de les 24 fonts de recursos existents quedarien integrades en el FxF. Aquest fet hauria de permetre una articulació més consistent i una gestió més racional dels recursos i instruments de finançament dels centres educatius, tant per als mateixos centres com per al Departament d'Educació.

Condicions institucionals i de corresponsabilitat

Per dur a terme un canvi de finançament dels centres educatius d'aquest calat, cal que l'administració pública asseguri les condicions institucionals necessàries per a la seva implementació. Això demana una clara voluntat política, ja que és l'administració educativa la que ha de liderar el canvi i garantir els fonaments sobre els quals es construirà tota l'estructura necessària.

Aquests fonaments han de basar-se en una política de transparència amb els actors implicats, tant sobre els aspectes que tenen a veure amb el càlcul del FxF (la concreció de la fórmula i tots els seus components, les dades a partir de les quals es faran els càlculs, els coeficients de millora que s'empraran, etc.) com sobre els recursos que posa a disposició per a la seva aplicació en el dia a dia dels centres (el marge de decisió concret de què disposen els centres en cada cas, els interlocutors amb capacitat de decisió i coneixement del context a qui poden recórrer, etc.).

L'administració educativa també ha de bastir els mecanismes necessaris per implicar-hi els actors. Probablement, això implica formar-los, tant de manera genèrica sobre equitat i desigualtat social i conseqüències d'aquestes, com de manera específica sobre el FxF. Al mateix temps, cal assegurar que les persones implicades en el desenvolupament del finançament per fórmula d'equitat reben el suport necessari i són acompanyades de manera continuada. Amb aquesta finalitat, l'administració ha de preveure espais de trobada per debatre tant qüestions estratègiques com pràctiques i prendre decisions, vehicular canals de comunicació fluida i constant entre actors i amb l'administració i elaborar guies de recursos disponibles i procediments per accedir-hi, entre altres accions.

D'altra banda, per aconseguir que hi hagi les condicions de corresponsabilitat necessàries entre els diferents actors implicats en l'aplicació del nou model de finançament, proposem la generació d'un instrument específic de regulació del model. Aquest instrument ha de permetre tant la definició de rols com l'assumpció de compromisos dels diferents actors

implicats, segons el nivell de responsabilitat de cadascun, així com el seguiment de la implementació, per tal d'anar-hi introduint millores.

Aquest «Acord de seguiment i millora» que proposem es fonamenta en dos principis rectors (vegeu-ne més detalls a l'Annex 2):

- **Autonomia escolar amb suport de l'administració.** L'autonomia de centre és un dels principis que regeixen el sistema educatiu, que funciona de manera integrada i amb gestió descentralitzada, la qual cosa implica optar decididament perquè sigui en l'àmbit del centre i de la direcció d'aquest on se situï l'eix central de la presa de decisions al voltant de l'execució del FxF. Això no implica que aquesta autonomia s'hagi de materialitzar sense un suport ferm per part de l'administració educativa.
- **Lògica d'orientació estratègica.** La lògica d'orientació estratègica haurà d'incloure de manera integrada els propòsits del sistema, a través de les prioritats de l'administració educativa; les necessitats que puguin abordar-se mitjançant les àrees territorials, a les quals poden atribuir-se funcions de coordinació de les actuacions i dels recursos humans i econòmics que aportin les administracions; i els objectius propis de cada un dels centres.

Condicions de capacitació i suport als actors

La implementació del finançament per fórmula d'equitat demana una capacitació específica dels actors involucrats. Si més amunt parlàvem de la formació necessària, tant genèrica sobre desigualtats socials i educatives i les seves conseqüències com concreta sobre el finançament per fórmula, aquí volem fer esment de la capacitació tècnica dels actors necessària per dur a terme una implementació tan reeixida com sigui possible.

Així, en funció del rol de cada actor en el desenvolupament del nou model (disseny d'una part o altra de la implementació del model, acompanyament i suport als centres, paper de les direccions dels centres educatius, etc.),

s'hauran d'especificar les capacitats que cal potenciar i preveure els mecanismes i eines per aconseguir-ho.

Més enllà d'aquest primer pas capacitador, el seguiment i suport continuat per part de la inspecció educativa ha d'acabar d'assegurar l'alineament de totes les parts implicades i la solució compartida als entrebancs i disfuncions que puguin sorgir.

Condicions d'avaluació: processos i assoliments del FxF

Cal fonamentar, amb evidència sòlida, l'adequació del FxF per assolir l'objectiu d'una equitat més elevada en el finançament del sistema educatiu. En aquest sentit, la implantació inicial del nou model ha d'entendre's com una oportunitat d'aprenentatge, adaptació i millora constant. L'avaluació hauria de contemplar específicament els resultats del canvi en la gestió econòmica dels centres educatius, posant èmfasi en aquells que presenten més complexitat, i en l'atenció a l'alumnat amb més necessitats educatives.

La finalitat de l'avaluació és proveir d'elements de millora, de línies d'actuació que cal modificar i del sentit d'aquestes, per tal de fer del FxF un nou paradigma de finançament que doni resposta a les mancances de l'actual. Ha d'informar els decisors polítics sobre la idoneïtat del nou model i sobre els resultats que genera a escala sistèmica. Els aspectes principals que s'han d'avaluar són:

- Els **resultats** aconseguits amb la implantació del nou model, amb relació a l'assoliment dels objectius als diferents àmbits (sistema, zona educativa i centre educatiu), fent especial èmfasi en la millora en termes d'equitat (canvis en l'atenció a l'alumnat amb més dificultats d'aprenentatge, reducció de l'absentisme o abandonament, etc.).
- Els **processos** que s'han dut a terme que, sense ser idèntics en tots els casos, presenten uns criteris comuns dels quals cal analitzar la

funcionalitat i aplicar-hi les millores necessàries. S'han d'analitzar aspectes dels processos com la coordinació dels diferents actors i àmbits, la càrrega burocràtica, l'autonomia de centre per a la distribució dels recursos, l'adequació de l'acompanyament i el suport previstos, etc.

- Els nivells de **satisfacció** dels diferents actors implicats. Un dels propòsits del FxF rau a promoure més participació, implicació i compromís de tots els agents i grups concernits, de manera que s'ha de recollir informació sobre com ho valoren. Aquí cal tenir en compte tant les direccions i els claustres com les figures tècniques i els interlocutors de l'administració o les famílies i l'alumnat dels centres.

Proposem que aquesta avaluació sigui de caràcter mostral, per assegurar una representativitat adequada a escala de serveis territorials i garantir la presència adequada de centres amb diferents característiques respecte al nivell de complexitat, l'entorn urbà o rural, la grandària i les etapes educatives que imparteixen, entre altres criteris a concretar per l'entitat avaluadora.

El cicle d'implementació del FxF, que està relacionat amb els projectes de direcció en els centres públics i amb el període de concessió de concerts als centres privats, regeix l'avaluació del model. Es considera òptim avaluar-lo al final del primer cicle, és a dir, quatre anys després de l'inici de la implantació, i queda en mans de l'administració educativa la valoració de la necessitat d'avaluacions posteriors.

L'avaluació hauria de ser externa, és a dir, que l'hauria de dur a terme una entitat independent de l'administració educativa que patrocina el nou sistema de finançament. El model d'avaluació hauria d'establir-se, per part dels organismes o agències encarregats, a l'avançada, especialment pel que fa a la determinació de l'objecte d'avaluació, els indicadors i els sistemes d'informació necessaris.

Proposta: posar el FxF a prova

El FxF té precedents d'aplicació en altres països, així com l'aval d'experts. Ara bé, per tal de comprovar-ne el funcionament en l'execució dels diferents mecanismes i processos, corregir-ne possibles efectes no desitjats i ajustar-lo al nostre context educatiu, es fa necessari un pilotatge en alguns centres, zones o territoris.

El període del pilotatge es planteja, coherentment amb l'horitzó del mitjà termini associat als projectes de direcció o als concerts educatius, amb una durada de quatre anys. No obstant això, per no dilatar excessivament la presa de decisions sobre una eventual extensió —parcial o total—, serà necessari elaborar un informe de progrés a la meitat del termini (2 anys) per valorar si s'eixampla el nombre de centres als quals s'aplica i l'adequació de l'escenari de finançament, a partir dels aprenentatges que es desprenguin de l'aplicació del FxF en els primers dos anys.

On podríem implementar la prova pilot?

Els criteris que poden tenir-se en compte a l'hora d'acotar l'abast i la localització dels centres als quals s'aplicarà la prova pilot són principalment tres:

- **Representativitat.** Que el conjunt de centres i territoris aglutinin el màxim possible les característiques del conjunt del sistema educatiu català.
- **Possibilitat.** Que el conjunt de centres i territoris sigui prou abastable per als recursos disponibles, de manera que s'estudiïn casos localment compactes sobre els quals operen unes mateixes circumstàncies de context i uns actors externs homogenis.
- **Voluntarietat o disposició inicial.** Que el conjunt de centres i territoris es defineixi a partir de l'adscripció voluntària d'aquests. Aquesta elecció reforçaria, d'entrada, la implicació i el compromís dels agents i centres concernits, encara que alhora suposaria un biaix cap a la bonesa del que es vol posar a prova.

TAULA 6**Opcions de tria dels territoris per a la prova pilot**

LÒGICA DE TRIA	DESCRIPCIÓ	ABAST	AVANTATGES	INCONVENIENTS
La representativitat: mostra representativa de centres	Mostra aleatòria per estrats	Xarxa escolar completa	<ul style="list-style-type: none"> • Neutralitat. • Generalització dels resultats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dispersió territorial. • Multiplicitat d'actors. • Doble sistema de finançament en un mateix territori. • Modificacions en el concert d'alguns centres privats.
		Xarxa escolar pública	<ul style="list-style-type: none"> • Homogeneïtat en l'aplicació del FxF. • Igual sistema de provisió i gestió dels recursos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dispersió territorial. • Multiplicitat d'actors. • Doble sistema de finançament en un mateix territori. • Menor representativitat. Menor generalització de resultats.
La possibilitat: ecosistemes educatius «tancats»	Selecció territorial	Xarxa escolar completa del territori triat	<ul style="list-style-type: none"> • Mateixes circumstàncies contextuais. • Visió de l'impacte global en un territori tancat. • Concentració d'actors. • Idèntic sistema de finançament en un mateix territori. 	<ul style="list-style-type: none"> • Generalització relativa. • Modificacions en el concert d'alguns centres privats.
		Xarxa escolar pública del territori triat	<ul style="list-style-type: none"> • Visió de l'impacte global en un territori tancat. • Concentració d'actors. 	<ul style="list-style-type: none"> • Generalització relativa. • Biaix en les circumstàncies contextuais. • Doble sistema de finançament en un mateix territori.

LÒGICA DE TRIA	DESCRIPCIÓ	ABAST	AVANTATGES	INCONVENIENTS
La voluntarietat: procés de crida	Voluntarietat	Xarxa escolar completa	Bona disposició inicial dels centres.	<ul style="list-style-type: none"> • Biaix quant a les necessitats de finançament. • Multiplicitat d'actors. • Doble sistema de finançament en un mateix territori. • Molt baixa generalització. • Dispersió territorial. • Modificacions en el concert d'alguns centres privats. • Biaix d'autoselecció: alta motivació, centres que comparteixen característiques que els predisposen a participar-hi, dificultat per identificar obstacles en un escenari de menor predisposició dels actors.
		Xarxa escolar pública	Bona disposició inicial dels centres.	<ul style="list-style-type: none"> • Biaix quant a les necessitats de finançament. • Multiplicitat d'actors. • Doble sistema de finançament en un mateix territori. • Nul·la generalització. • Dispersió territorial. • Biaix en les circumstàncies contextuais. • Biaix d'autoselecció: alta motivació, centres que comparteixen característiques que els predisposen a participar-hi, dificultat per identificar obstacles en un escenari de menor predisposició dels actors.

Font: elaboració pròpia.

Com es pot veure a la taula 6, cada un d'aquests criteris té avantatges i inconvenients que cal considerar a l'hora de triar els territoris més adients. Tenint en compte aquest equilibri, així com l'oportunitat de no generar dos sistemes de finançament en una mateixa zona o territori, la proposta s'orienta cap a la implementació del pilotatge en dos ecosistemes educatius tancats, cosa que permetria poder-ne fer un estudi de casos paral·lels. Probablement, el més adient és triar-ne dos geogràficament allunyats, amb volums de població similars i circumstàncies contextuals diferents.

A la taula 7 s'exemplifiquen dues opcions de pilotatge, cadascuna de les quals inclou dos territoris que compleixen els criteris esmentats: són ecosistemes educatius tancats, estan geogràficament i contextualment allunyats i tenen poblacions similars quant al volum.

TAULA 7

Exemplificació d'opcions municipals per a la prova pilot

OPCIONES DE PILOTATGE	MUNICIPI	POBLACIÓ 2025 (p) (%/Total Catalunya)	CENTRES EDUCATIUS 2025 (%/ETAPA I TITULARITAT)				ÍNDEX SOCIOECONÒMIC TERRITORIAL (IST) (2022)
			2n cicle d'infantil i primària*		ESO		
			Centres públics	Centres privats	Centres públics	Centres privats	
1	Lleida	147.369 (1,8)	28 (70)	12 (30)	17 (59)	12 (41)	91,5
	Mataró	131.370 (1,6)	20 (61)	13 (39)	10 (41)	13 (59)	92,3
2	Terrassa	232.676 (2,9)	33 (58)	24 (42)	18 (50)	18 (50)	97,4
	L'Hospitalet de Llobregat	292.161 (3,6)	36 (63)	21 (37)	19 (50)	19 (50)	84,6
Total Catalunya		8.154.627	1740 (74)	596 (26)	718 (57)	531 (43)	100

*No tots els centres que imparteixen segon cicle de l'etapa d'infantil donen també primària ni a l'inrevés. En aquesta taula s'inclouen els centres que ofereixen totes dues etapes.

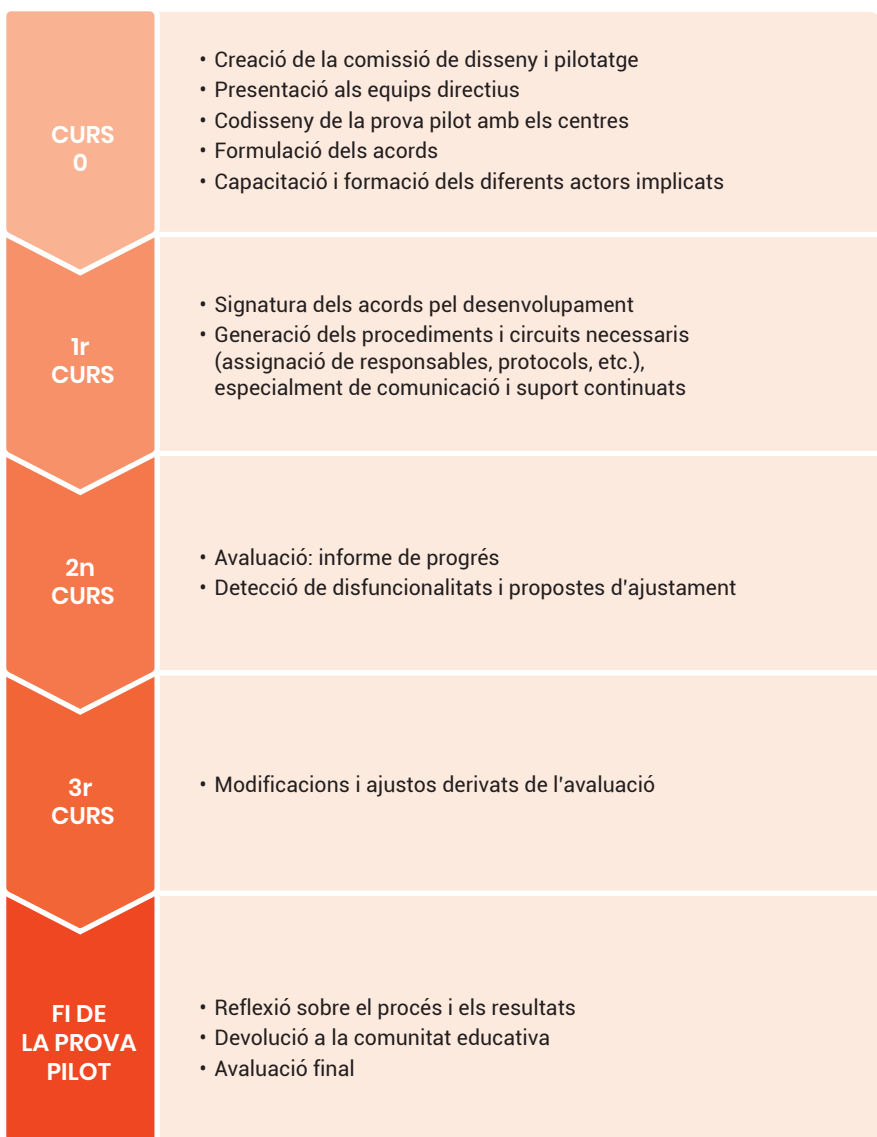
Font: elaboració pròpia, amb xifres del Directori de centres educatius del Departament d'Educació i de l'Índex socioeconòmic territorial (IST), Idescat 2022 (consultat el 2-3-2026).

Implementació de la prova pilot: activitats, processos i avaluació

Planificació d'activitats: un programa quadriennal amb aprenentatges constants

Abans de l'inici del pilotatge, un cop determinats els centres als quals s'aplica el FxF, s'han de dur a terme un seguit d'activitats preparatòries. Donat que és un nou model, no només de finançament sinó també d'ús dels recursos —que implicarà necessàriament generar nous circuits o modificar-ne els existents, modificar els càlculs de plantilles, aportar nous suports específics per a la gestió econòmica i per a l'atenció a l'alumnat vulnerable, etc.—, la proposta és dedicar el primer curs de la prova pilot a la preparació de la implantació del FxF.

El criteri principal és no sobrecarregar cap agent, òrgan de gestió o grup. En qualsevol cas, s'ha de garantir que l'aplicació del FxF es fa en les millors condicions possibles per a tots els actors, per assegurar la millora i no l'empitjorament de les condicions actuals, tant pel que fa a l'assoliment dels objectius com als procediments associats.

FIGURA 1**Desenvolupament de la prova pilot del FxF**

Com es pot veure a la figura 1, el **curs 0** es dedicaria a preparar el terreny per a l'aplicació completa del següent curs en endavant. Entre les activitats a desenvolupar durant el primer curs, es proposa incloure:

- La creació d'una comissió de disseny i pilotatge, formada pels responsables tècnics de les unitats implicades del Departament d'Educació. Entre les funcions d'aquesta hi hauria la programació i distribució de les activitats, el càlcul dels recursos per a cada centre de la prova pilot, la generació d'una proposta de processos i circuits, la concreció de persones i unitats responsables de cada part del procés i l'assignació d'interlocutors.
- La capacitació i formació, tant de l'equip tècnic de l'administració involucrat en la prova pilot, com dels inspectors i inspectores que hauran de donar suport als centres i fer-ne el seguiment, i dels equips directius dels centres implicats.
- El codisseny del desenvolupament de la prova pilot amb les direccions dels centres, amb base a les propostes de l'administració: continguts de l'Acord de seguiment i millora, processos i circuits, responsabilitats, interlocutors, etc.
- Formulació dels acords de seguiment i millora en cada un dels centres, que incloguin la concreció dels punts anteriors i d'altres que puguin considerar-se necessaris.

A final del curs previ els centres ja han de saber quins recursos econòmics i de suport tindran el curs següent i han de disposar (cap al mes de juny) de la dotació de personal corresponent.

El primer curs s'inicia amb la signatura de l'acord i es comença a aplicar el FxP en tota la seva extensió. Per portar-lo a la pràctica acuradament s'han de compartir amb tots els agents implicats els aspectes més rellevants del disseny de la implementació, especialment els objectius i indicadors, així com els mecanismes de seguiment, supervisió i millora. En aquest primer curs d'implementació cal que hi hagi una comunicació fluida entre tots els agents per tal d'anar ajustant els procediments

i circuits a les necessitats del dia a dia dels centres i aplicar les millores necessàries.

Durant el segon curs, a mitja prova pilot, caldrà elaborar un informe de progrés per part de l'organisme o entitat encarregat d'avaluar-la per tal d'establir l'estat general de la implementació, efectuar propostes de millora per als següents cursos i perquè el Departament d'Educació pugui valorar la decisió d'estendre territorialment l'aplicació del model. Les millores que es detectin, s'aplicaran durant el **tercer curs**, amb l'objectiu d'analitzar el model a mesura que s'implementi, conèixer què cal millorar i aplicar-hi les millores en un procés el més dinàmic possible, per trobar la millor manera d'implementar el FxF i d'estendre'l al conjunt del sistema.

Un cop finalitzat el període quadriennal s'ha de preveure una sessió, en el si del centre, de reflexió sobre el procés i els resultats per efectuar propostes de millora. També s'ha de programar una sessió oberta de devolució a la comunitat educativa del centre.

Al final del pilotatge es traslladarà tota la informació que sigui requerida a l'organisme o entitat encarregat de l'avaluació en el nivell agregat per tal que pugui elaborar l'informe d'avaluació i les corresponents propostes.

Processos d'acompanyament

Per tal d'acompanyar en el pilotatge als centres on s'apliqui, és necessari definir una sèrie de processos d'acompanyament:

- **Compromís de les zones educatives del Departament d'Educació:** La participació activa de la direcció política dels serveis territorials que corresponguin, amb la dedicació corresponent de les diferents unitats que hauran de gestionar, en els territoris de la prova, un sistema de provisió de recursos diferent segons el FxF. Igualment, de manera específica, la participació de la corresponent Inspecció d'Educació per a l'acompanyament dels centres (integració

i ajustament dels tres nivells d'objectius, seguiment de l'aplicació i valoració dels assoliments).

- **Implicació dels ens locals:** S'han de considerar les iniciatives dels plans i programes dels ens locals tendents al reforçament i millora de les accions educatives de les escoles, per tal que tinguin un tractament holístic coherent amb l'aplicació del marc de finançament en què es produeixi la prova pilot.
- **Agents socials:** La col·laboració dels agents socials (alumnat, famílies, etc.) en el si de la comunitat educativa, a partir de l'activació de la informació i la participació, ha de reforçar el protagonisme dels marcs formals de què disposen (consell escolar, organitzacions d'alumnat, associacions de famílies, etc.).
- **Formació:** Tots els agents involucrats en la prova pilot del finançament per fórmula han de conèixer el sentit i les implicacions del procés. Aquesta formació no ha de ser homogènia, sinó ajustada als rols de cada actor en el sistema. Cal tenir en compte que hi ha actors per als qui la participació en el disseny de la implementació i de les activitats a dur a terme durant el pilotatge serà la millor formació. Per tant, la formació específica es dirigeix als col·lectius que no han participat directament en el disseny i/o que no tenen un paper protagonista en la implementació. Aquests col·lectius han de conèixer els principis generals del nou model, els objectius que es volen assolir i quin és el seu paper i participació en les activitats obertes de retorn de resultats, així com altres aspectes que la Comissió de disseny i pilotatge consideri adients. Els col·lectius a formar serien l'equip que du a terme les activitats fora de l'horari lectiu (per exemple, activitats extraescolars), l'equip de menjador i acollida, així com les persones implicades en qualsevol altre servei o atenció als infants i joves que es doni al centre.
- **Planificació i gestió col·laborativa:** La planificació i l'acord sobre els objectius del centre i la gestió del FxF, el procés de seguiment i millora, etc. s'haurien de pactar de forma col·laborativa entre la comunitat educativa del centre i també l'externa. Tot i que l'equip directiu té un paper preferent, es considera molt positiu involucrar

agents del territori com a elements d'equilibri i contrast. Ens referim a personal tècnic aportat per administracions sectorials (altres departaments de la Generalitat) o altres entitats (com fundacions, associacions del tercer sector o altres institucions sense ànim de lucre presents al territori).

Adicionalment, seria convenient dotar d'un finançament extraordinari per:

- **Suports addicionals:** Recursos, especialment humans, que reforcin la capacitat dels centres per a la gestió del FxF. Per exemple, professionals administratius que rebaixin de manera significativa les hores de treball burocràtic dels equips directius, especialment si cal incrementar la gestió econòmica de contractació (això es podria concretar, a tall d'exemple, augmentant un 50% el suport administratiu de què disposen actualment els centres).

Avaluar el pla pilot

L'avaluació externa de la implementació del pla pilot inclou els criteris generals de l'avaluació del model, ja explicats en un apartat anterior. Tot i això, en el pilotatge és necessari afegir-hi alguns criteris específics per tal de valorar la consistència i coherència de l'execució amb relació al disseny inicial. Aquest procés ha de permetre prendre decisions sobre la seva extensió territorial i/o sobre l'ampliació de l'escenari de finançament amb la màxima seguretat.

Per una banda, s'ha d'assegurar que la implementació serveix per millorar les condicions de finançament dels centres amb més necessitats i les condicions d'educabilitat de l'alumnat més vulnerable, independentment del centre al qual assisteixi. Per l'altra, el pilotatge i l'eventual implantació generalitzada posterior del FxF obliguen a desplegar un nou pla organitzatiu que permeti la nova distribució del finançament, tot assegurant que el pla funcioni amb eficàcia i eficiència per produir els resultats desitjats.

El disseny de l'avaluació externa de la prova pilot ha de ser relatiu als quatre anys de durada, tot i que es proposa un informe de progrés a la meitat del període, que ha de permetre aplicar millores en el darrer any del pilotatge i polir progressivament el model. En qualsevol cas, caldrà apuntar les tendències i propostes de millora per a la seva extensió, quant al volum de finançament i al territori.

Tancament: el Fx*F* i la lluita contra les desigualtats educatives

Cloem aquest capítol amb dues reflexions generals, totes dues relacionades amb el paper que hauria de tenir el finançament per fórmula en una estratègia de millora de l'educació (i dels resultats educatius) arrelada en una perspectiva d'igualació d'oportunitats.

En primer lloc, volem referir-nos a la complementarietat virtuosa entre un finançament equitatiu dels centres i la necessària aposta per equilibrar les condicions d'escolarització d'aquests a través de la lluita contra la segregació escolar.

En aquest capítol hem actualitzat una proposta de Fx*F* pensada per contribuir a fer front a un dels grans desafiaments del sistema educatiu català: l'existència d'un infrafinançament escolar que es produeix en un context de forta segregació. Una assignació dels recursos més ajustada a les necessitats dels centres, basada en una fórmula de finançament amb criteris d'equitat i acompanyada d'estratègies directives orientades a afavorir una distribució més equilibrada de l'alumnat, pot esdevenir una eina útil per reduir els efectes de la segregació escolar.

Ara bé, la raó de ser del Fx*F* és, sobretot, reconèixer que els centres educatius operen en contextos socials i educatius desiguals i que, per tant, cal redistribuir els recursos amb la voluntat de compensar aquestes diferències i d'acostar les oportunitats educatives que ofereixen als alumnes.

Des d'aquesta òptica, si la reducció de la segregació escolar es consolida com un objectiu prioritari de política educativa, l'estratègia del finançament equitatiu haurà d'anar necessàriament acompanyada d'altres instruments. Dispositius com el Decret d'admissió d'alumnes, els mecanismes de detecció d'alumnat amb necessitats educatives i en situació de vulnerabilitat, les polítiques de regulació de quotes, el control de ràtios o la definició de zones escolars continuen sent imprescindibles també en un escenari en què s'apliqui una fórmula de finançament equitatiu.

En segon lloc, hem d'insistir a qüestionar-nos quina centralitat i quin encaix hauria d'arribar a tenir un sistema de finançament per fórmula amb altres mecanismes de compensació de desigualtats educatives.

Recordem que el FxF s'orienta a distribuir la part principal del pressupost que el Departament d'Educació assigna als centres educatius. En aquest marc, l'eventual implementació hauria d'obrir també una revisió del conjunt d'instruments actualment existents —o previstos— que tenen per objectiu sobredotar amb recursos docents i monetaris els centres i entorns educatius més vulnerables. Ens referim, per exemple, al volum de dotacions docents addicionals que s'assignen als centres públics de màxima i alta complexitat, a diferents programes de beques vinculades a l'escolaritat, als ajuts de menjador o per a activitats extraescolars, als recursos extraordinaris destinats als centres en àmbits com l'orientació o el suport educatiu, així com als complements per alumne amb necessitats educatives específiques previstos en el nou Decret d'admissió o a una part dels recursos econòmics i professionals associats al PMOE.

Fins ara, el desplegament d'aquests i d'altres suports específics no sempre s'ha configurat a partir d'una visió estratègica global orientada a combatre la desigualtat educativa o a reforçar els centres i contextos més desafavorits. En aquest sentit, la introducció d'un sistema de FxF pot contribuir a reordenar aquest conjunt de recursos i a promoure un debat sobre com articular-los de manera més coherent, tot valorant fins a quin punt diferents mesures es reforcen mútuament o, per contra, es poden superposar.

Bibliografia

- BONAL, X. i TARABINI, A. (dirs.) (2010). *Ser pobre en la escuela. Habitus de pobreza y condiciones de educabilidad*. Madrid: Miño y Dávila Editores.
- FAZEKAS, M. (2012). *School Funding Formulas: Review of Main Characteristics and Impacts*. OECD.
- FERRER-ESTEBAN, G., MOSCHETTI, M., PAGÈS, M., QUILABERT, E. i VERGER, A. (2025). *Millora educativa en entorns vulnerables. Com els centres de més complexitat afronten el repte dels resultats, l'avaluació i l'equitat*. Barcelona: Fundació Bofill.
- LEÓN, M. i ALBAIGÈS, B. (dirs.) (2024). *Anuari 2024. L'estat de l'educació a Catalunya*. Barcelona: Fundació Bofill.
- MALHOTRA, S. i VOGEL, S. K. (2025). *The Predistribution Solution*. Roosevelt Institute. <https://rooseveltinstitute.org/publications/the-predistribution-solution/>.
- PAGÈS, M. i ALEGRE, M. A. (2021). *La fórmula de l'equitat. Un finançament més just dels centres educatius*. Barcelona: Fundació Bofill.
- ROSS, K. N., i LEVAČIĆ, R. (Eds.). (1999). *Needs-based Resource Allocation in Education: Via Formula Funding of Schools*. Paris: UNESCO/IIEP.
- SÍNDIC DE GREUGES (2022). *La dotació de personal i la gestió d'equips educatius en els centres amb elevada complexitat*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.
- SÍNDIC DE GREUGES (2020). *Informe sobre estimació del cost de la plaça escolar a Catalunya*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.
- UNICEF (2022). *Equity-Based Budgeting in Education: School Funding Formula*. <https://www.unicef.org/thailand/reports/equity-based-budgeting-education-school-funding-formula>.
- OCDE (2017). *The Funding of School Education. Connecting Resources and Learning*. https://www.oecd.org/en/publications/the-funding-of-school-education_9789264276147-en.html.

Annex I

La proposta de fórmula de l'equitat

La nova fórmula de l'equitat té en compte dos procediments de càlcul, un per assignar de manera justa i equitativa dotacions docents als centres i un altre per fer el mateix amb els recursos de caràcter financer.

La distribució de **dotacions docents bàsiques i per a la millora dels resultats educatius** es calcula tenint en compte les ràtios reals de docents per unitat segons nivell educatiu (infantil i primària o ESO) i titularitat, i l'estimació d'aquestes ràtios d'acord amb la categoria de complexitat dels centres. L'assignació es pondera a l'alça en el cas dels centres de menor rendiment en les proves de competències bàsiques i ubicats en zones rurals. L'expressió matemàtica d'aquesta operació és:

$$DD_1 = u * rdu * m * r$$

On:

- DD correspon al total de les dotacions docents d'un centre i;
- u , a la grandària del centre expressada en el total de les seves unitats (grups);
- rdu correspon a la ràtio de docents per unitat segons el nivell educatiu, la titularitat i la complexitat;
- m fa referència al coeficient de millora, si aplica;
- r representa el coeficient de ruralitat, aplicat si correspon.

(En el cas específic de l'ESO impartida en centres concertats, s'aplica també el coeficient de complexitat, per tractar de corregir la reduïda ràtio de docents per unitat que tenen els centres concertats de més complexitat a l'etapa secundària en comparació amb els públics.)

La distribució de **recursos monetaris** s'adreça a cobrir les despeses associades als serveis educatius i activitats complementàries, al funcionament del centre, als suports intensius i al personal d'atenció educativa que pugui requerir. Aquestes despeses es ponderen per grandària i complexitat del centre i l'entorn, i són estimades segons el nivell i la titularitat, segons el cas. L'expressió matemàtica d'aquesta operació és:

$$F_1 = (s * g * k * r) + (f * g * k) + (i * n * r) + (e * g * k * IST * r)$$

On:

- F_1 és el finançament total en recursos monetaris del centre 1 per les despeses associades als serveis educatius, als costos de funcionament, suports intensius (inclusiva) i el personal d'atenció educativa;
- s fa referència als costos de serveis i activitats complementàries partir de l'estimació dels costos reals segons nivell educatiu, ponderades per la grandària (nombre d'alumnes) del centre (g), i la complexitat (k) i ruralitat (r), si correspon;
- f fa referència als costos de funcionament del centre a partir de l'estimació dels costos reals segons nivell educatiu, ponderant per grandària (nombre d'unitats) del centre (g) i complexitat (k);
- i correspon a l'assignació econòmica per a personal d'atenció educativa (PAE) i docent destinat a garantir l'educació inclusiva, d'acord amb el pressupost corresponent, segons nivell i titularitat i multiplicat pel nombre d'alumnat NESE A (n);
- e correspon a l'assignació econòmica associada al personal social i d'acollida, destinada a la millora de l'equitat i el suport educatiu, partint del pressupost corresponent, segons nivell educatiu, ponderant per la grandària (nombre d'alumnes) del centre (g), i la combinació de les característiques socioeconòmiques de l'entorn (IST) i la complexitat del centre (k). Aquest component només opera en el cas dels centres d'alta i molt alta complexitat.

TAULA 8

Components, costos i coeficients de ponderació

CONCEPTE	PONDERACIÓ BÀSICA	PONDERACIÓ D'EQUITAT
Component 1. Dotacions docents		
Dotacions docents corrents i per la millora de l'èxit educatiu.	<ul style="list-style-type: none"> Segons grandària del centre (nombre d'unitats). Si correspon, ruralitat (ZER) = 1,1. 	<ul style="list-style-type: none"> Ràtio de docents per unitat en funció de la complexitat, la titularitat i el nivell educatiu (vegeu la taula 9). Si correspon, baix nivell de rendiment (Q1 en la mitjana de les proves de competències bàsiques) = 1,1. En el cas de l'ESO a centres concertats, segons complexitat del centre (Baixa=1; Mitjana baixa=1; Mitjana alta=1; Alta=1,1; Molt alta=1,2).
Component 2. Serveis i activitats complementàries		
<ul style="list-style-type: none"> Assignació econòmica per al finançament d'activitats complementàries i serveis escolars. Costos base: Taula 10. 	<ul style="list-style-type: none"> Segons grandària del centre (nombre d'unitats). Si correspon, ruralitat (ZER) = 1,1. 	<ul style="list-style-type: none"> Segons complexitat del centre: Baixa=1; Mitjana baixa=1; Mitjana alta=1; Alta=1,2; Molt alta=1,4.
Component 3. Costos de funcionament		
<ul style="list-style-type: none"> Assignació econòmica per a les despeses de funcionament del centre. Costos base: Taula 10. 	<ul style="list-style-type: none"> Segons grandària del centre (nombre d'unitats) i nivell educatiu. Si correspon, antiguitat del centre educatiu (>40 anys) = 1,1. 	<ul style="list-style-type: none"> Segons complexitat del centre: Baixa=1; Mitjana baixa=1; Mitjana alta=1; Alta=1,2; Molt alta=1,4.
Component 4. Educació inclusiva (atenció NESE A)		
<ul style="list-style-type: none"> Assignació econòmica per a personal i recursos de l'educació inclusiva Costos base: Taula 11. 	<ul style="list-style-type: none"> Si correspon, ruralitat (ZER) = 1,1. Segons nivell educatiu i titularitat. 	<ul style="list-style-type: none"> Segons nombre d'alumnat NESE A del centre.
Component 5. Millora de l'equitat (atenció NESE B)		
<ul style="list-style-type: none"> Assignació econòmica per a personal i recursos de l'àmbit social i acollida Costos base: Taula 12. 	<ul style="list-style-type: none"> Segons grandària del centre (nombre d'alumnes). Segons nivell educatiu. Si correspon, ruralitat (ZER) = 1,1. 	<ul style="list-style-type: none"> Assignació adreçada a centres d'alta i molt alta complexitat. Segons quartil de l'índex socioeconòmic territorial (IST): IST quartil 1 = 1,4 en centres de molt alta complexitat; =1,2 en centres d'alta complexitat.

Font: elaboració pròpia.

TAULA 9**Ràtio de dotacions docents segons complexitat, nivell educatiu i titularitat (C1)**

	PÚBLICA		CONCERTADA	
	Ràtio de docents per unitat a infantil i primària	Ràtio de docents per unitat a ESO	Ràtio de docents per unitat a infantil i primària	Ràtio de docents per unitat a ESO
Molt alta	2,22	4,13	2,18	3,47
Alta	2,00	3,87	2,00	3,16
Mitjana alta	1,78	3,52	1,90	2,84
Mitjana baixa	1,67	3,52	1,66	2,68
Baixa	1,67	3,34	1,65	2,68

Font: elaboració pròpia, adaptat i actualitzat de *La dotació de personal i la gestió d'equips educatius en els centres amb elevada complexitat*. Síndic de Greuges (2022).

TAULA 10**Assignacions econòmiques per a serveis i activitats complementàries (C2) i costos de funcionament (C3)**

	C2. SERVEIS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES (€)	C3. COSTOS DE FUNCIONAMENT (€)
Per alumne (infantil i primària)	1.354,23	776,58
Per alumne (ESO)	464,28	939,69
Per unitat (infantil i primària)	31.272,33	17.477,48
Per unitat (ESO)	13.135,40	26.388,16

Font: elaboració pròpia, actualitzat d'*Estimació del cost de la plaça escolar a Catalunya*. Síndic de Greuges (2020).

TAULA 11**Assignacions econòmiques per a personal i recursos de l'educació inclusiva (C4)**

Per alumne (infantil i primària) (€)	Pública	4.607,27
	Concertada	6.580,54
Per alumne (ESO) (€)	Pública	5.485,79
	Concertada	5.055,28

Font: elaboració pròpia, a partir de dades pressupostàries del Departament d'Educació i Formació Professional (2025) i estimacions del Síndic de Greuges (2020).

TAULA 12

Assignacions econòmiques per a personal i recursos d'equitat i suport (C5)

Per alumne (infantil i primària) (€)	487,00
Per alumne (ESO) (€)	551,00

Font: elaboració pròpia, a partir de dades pressupostàries del Departament d'Educació i Formació Professional (2025) i estimacions del Síndic de Greuges (2020).

Annex 2

L'Acord de seguiment i millora: una eina per governar el FxF

Proposem aquí un instrument que pot ser útil per a la governança de l'aplicació del finançament per fórmula d'equitat, que hem anomenat «Acord de seguiment i millora». Aquest acord defineix els objectius i les responsabilitats dels diferents actors concernits i els procediments de seguiment que s'haurien de desplegar durant l'aplicació del FxF. S'elabora entre els diferents actors implicats: centre educatiu, zona educativa i administració educativa.

La proposta s'inspira en dos instruments existents al sistema educatiu, el contracte programa i els acords de coresponsabilitat, i els adapta a les particularitats del concepte i execució d'un sistema de finançament estratègic com el FxF.

Els continguts de l'acord tenen a veure amb els **objectius** a tres nivells: de sistema, que emanen de les normes del Parlament i de les directrius del Govern; d'àrea territorial o zona educativa, en relació amb les necessitats específiques de l'entorn (escala intermèdia entre el sistema i els centres); i els del centre educatiu, més específics, basats en una diagnosi de les necessitats, aspiracions o oportunitats del centre. En aquest sentit, l'Acord de seguiment i millora podria integrar objectius d'altres documents de gestió, com el Pla de direcció.

També especifica els **compromisos i responsabilitats de cada una de les parts**, de la manera més concreta possible i les actuacions destinades a retre comptes entre aquestes. Aquest **retiment de comptes, o procés de seguiment i millora**, no només ha de valorar l'ús dels recursos i els seus resultats, sinó que també ha de permetre millorar processos des d'una perspectiva de revisió-formació, no merament justificativa. En cap cas l'aposta per la rendició de comptes de l'acord posa en qüestió la necessària incondicionalitat del finançament rebut per mitjà de la fórmula establerta, el qual depèn exclusivament de les característiques de necessitat de cada centre. L'objectiu últim d'aquest exercici de seguiment vinculat a l'acord és refermar els compromisos, articular funcions entre actors i compartir aprenentatges a escala de centre, zona i sistema.

Aquest acord podria tenir 4 anys de **durada**, cosa que permetria assumir compromisos a mitjà termini relacionats amb la concessió de concerts a l'escola privada i amb els projectes de direcció per a la pública. Això no impedeix que se'n puguin fer canvis o addendes abans d'exhaurir el període d'aplicació per canvis en la direcció del centre, canvis rellevants en el context o altres raons que ho justifiquin.

El **procés de seguiment i millora** que s'especifica a l'acord ha de respondre a la voluntat de diàleg entre les parts, per compartir les accions i decisions de cada una amb l'objectiu de millora del nou model de finançament. Per això, ha de fugir de la burocràcia innecessària i s'ha de dissenyar per a un desenvolupament compartit i cooperatiu. Ha de valorar tant la utilització de recursos públics com els processos duts a terme en la implementació del nou model i la consecució dels objectius als diferents nivells.

Aquest procés pot entendre's com una avaluació interna del programa a escala de centre educatiu. Addicionalment, però, considerem necessari fer una avaluació externa i sistèmica de la implementació del model, que s'hauria d'articular des del Departament d'Educació, amb un paper rellevant de la Inspecció.

L'Anuari de l'Educació porta 20 anys radiografiant el panorama educatiu al nostre país, analitzant l'evolució dels seus indicadors principals i comparant-los internacionalment. Aquesta radiografia ens ha permès, al llarg dels anys, identificar els principals reptes del sistema educatiu i fer propostes per millorar-ne la qualitat i garantir el dret a l'educació de tot l'alumnat.

Les conclusions d'aquest Anuari 2026 assenyalen que l'educació a Catalunya ha entrat en una fase de cronificació de les desigualtats i de mals resultats, i que és ja imperatiu replantejar profundament el sistema i les polítiques educatives. Els greus problemes de finançament, d'ineficiència i de manca de prioritats que arrossega impedeixen, fins i tot, que els importants augments de la despesa pública permetin recuperar els resultats d'anys anteriors.

Miquel Àngel Alegre (cap de projectes d'Equitat.org i expert en polítiques educatives) i Francesc Pedró (catedràtic de polítiques educatives a la Universitat Pompeu Fabra i exresponsable de programes educatius de l'OCDE i la UNESCO) lideren les conclusions i les propostes d'aquest anuari. Ho fan comptant amb la col·laboració de 15 experts, autors dels capítols, i 50 professionals del sector implicats en seminaris de treball.

20 anys
de l'anuari

equitat.org
educació · recerca · acció